

Újlaki Hangok

www.ujlakitemplom.hu

XIV.évf. 10. szám

XVI. Benedek pápa: „Caritas in veritate” kezdetű szociális enciklikája

Az Egyházban hagyománnyá vált, hogy a pápák szociális enciklikákat (körleveleket) adnak ki, amelyek **időszerű társadalmi kérdésekkel** foglalkoznak. Így például az első enciklika, amely 1891-ben adott ki XIII. Leó pápa „Rerum novarum” címmel a munkásság helyzetével foglalkozott, az utolsó pedig, amely II. János Pál pápa nevéhez fűződik, és az első kiadásának századik évfordulójára jelent meg „Centesimus annus” névvel, a kommunista világrend összeomlásának okaira mutatott rá. Az eltelt száz évenél az enciklikák legfontosabb témái a következők voltak: Az állam és a társadalom kapcsolata (a közjó és a szubszidiaritás elve), a béke, a fejlődés, a vidék helyzete, a nagyvárosok problémái, a munka és munkanélküliség, a társadalmi összefogás (szolidaritás) szükségessége.

XVI. Benedek pápa úgy ítélte meg, hogy a harmadik évezred első évtizedének végén egy újabb szociális enciklika kiadására van szükség, amely a **fejlődéssel** foglalkozik. Erre az adott alkalmat, hogy közel negyven évvel ezelőtt (1967) jelent meg VI. Pál pápa „Popolurum progressio” kezdetű körlevele, amely azt mutatta be, hogy a technikai haladás nem szükségszerűen jár együtt a népek fejlődésével. Az igazi fejlődésnek ugyanis magában kell foglalnia az emberek szellemi lelki gyarapodást, és minden emberre ki kell kiterjednie. A fejlődés helyes értelmezését Péter jelenlegi utódja korunk egyik legfontosabb feladatának tartja, elődje gondolatát viszi tovább, mélyíti el, és ennek tükrében értékeli a világ mai helyzetét. Elődjének enciklikáját pedig – ezzel is aláhúzza annak jelentőségét – a jelenkor *Rerum novarum*aként tartja számon (CV 8)

Az új szociális enciklika a teljes értékű fejlődést szem előtt tartva foglalkozik a világ *legégetőbb problémáival*: a gazdasággal, a környezetvédelemmel, a globalizáció jelenségével, és a technika helyes értelmezésével.

- A **gazdasággal** kapcsolatban leszögezi: A gazdaságot szabályozó piac etikailag nem semleges társadalmi terület (CV 36). A piac a szolidaritás és a kölcsönös bizalom belső formái nélkül nem képes betölteni a gazdasági szerepét (CV 35). A gazdasági tevékenység ugyanakkor „nem szakítható el az érdeknélküliségtől, amely táplálja a

szolidaritást, az igazságosságért és közjóért vállalt felelősséget, a gazdaság különböző résztvevőiben és szereplőiben” (CV 38).

- A **környezetvédelem** esetében aláhúzza, hogy az embernek globális felelőssége van a környezeti értékekkel kapcsolatban. Az Istentől ajándékba kapott világot nem szabad „kifosztott állapotban hátrahagynunk az újabb generációknak” (CV 50). Ugyanakkor felhívja a figyelmet olyan veszélyekre, ami korunkra jellemzőek: Az egyik amely a természetet fontosabbnak tartja, mint az emberi személyt. Ezt új-pogánysághoz vagy új-panteizmushoz vezethet. A másik, amely a természetet csak alapanyagként tekinti, amely felett az ember szabadon rendelkezhet (CV 48)

- A **globalizáció** jelenségével kapcsolatban megállapítja, hogy az egységesülő világban szükség van egy valódi politikai világtekintélyre, amely képes arra, hogy a világgazdaságot irányítsa, a válság által sújtott gazdaságokat segítse, az egyensúlyhiányok kialakulását megelőzze. Ennek a tekintélynek hatalommal is kell rendelkeznie, hogy az igazságosságot a jogok figyelembevételével megóvja (CV 67)

- Korunk **technikai és technológiai** eredményeinek előnyeit és annak káros következményeit szemlélve az enciklika

felhívja a figyelmet arra, hogy az ember szabadsága nem abszolút, figyelembe kell venni a teremtés rendjét. Nagy veszélyt jelenthet az, ha a technika ideológiai hatalommá válik, ha azt sugallja, hogy a népek fejlődése, a béke elsősorban technikai kérdés, és az ember bioetikai eszközökkel létrehozhatja és megsemmisítheti önmagát. „A tisztán technikai cselekvés megbéklyózott ész, hit nélkül arra van kárhóztatva, hogy belevész saját mindenhatóságának illúziójába” (CV 74).

Összességében megállapítható, hogy XVI. Benedek pápa *Caritas in veritate* kezdetű szociális enciklikája segítséget ad az emberiség számára, hogy a környezetében levő társadalmi folyamatokat helyesen értelmezni tudja, elkerülje a veszélyeket és kihasználja azokat a lehetőségeket, amelyet a teljes értékű fejlődését szolgálják.

Ferenc atya

Az „Örvendetes olvasó” második titka: Akit Te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván hordoztál

„Azokban a napokban Mária útra kelt és a hegyek közé, Júdea egyik városába sietett. Zakariás házába érkezve köszöntötte Erzsébetet. Alighogy Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, följuggott méhében a magzat és Erzsébetet eltöltötte a Szentlélek. Hangos szóval felkiáltott: »Áldottabb vagy te minden asszonynál és áldott a te méhednek gyümölcse!«”

(Lk 1, 39-42)

A Megváltó, a Messiás már közöttünk van – de ezt még csak az Édesanyja tudja, és az, akinek a Szentlélek megnyitja a szívét ennek a csodálatos jelenlétnek a felismerésére. Erzsébet köszöntését azóta is ismétljük minden Üdvözlégy Mária imádságban, egyben áldást mondva Istennek. Mária nem hivalkodik azzal, amit Isten egyedül őreá bízott a történelemben – de nem is titkolja. Szeretetét, örömét megosztani, segíteni megy idős rokonához, hiszen: Erzsébetéről alighanem csak ő tudja, amit az boldogságában rejteget mindenki más elől: Isten könyörülete, végtelen irgalma és szeretete neki is megadja az olyannyira hiányolt és áhított gyermeket. Két áldott állapotban lévő asszony találkozását szemlélhetjük, akik mély és ámulatba ejtő titkot is hordoznak gyermekeikben.

A jelenet látható szereplői a két édesanya, de nem kevésbé valóságosan vannak jelen Jézus és Keresztelő Szent János, mint kicsiny magzatok. Sőt, az igazi „főszereplő” most is, mint a rózsafüzér minden egyes titkában, Jézus, az emberré lett Isten. Lehet-e ezek után akár egy pillanatra is gondolkozni azon, hogy vajon mikortól számít embernek a magzat? Isten a teremtő, és amit, akit ő a létre hív, annak teljes értékű létezése nem szorítható jogi okoskodások, különféle fontoskodó méricskélések határai közé!

Ismét csak a természetesre ráépülő természetfelettit láthatjuk, érezhetjük meg a két szent asszony és gyermekeik találkozásakor. És azt is, hogy mennyire nem csak a látható számít, főleg azoknak nem, akiknek gondolatait, szavait a Szentlélek irányítja. Csodálatos az az összhang és az elhangzott szavak mindenféle magyarázkodás nélküli megértése, amely ezt a találkozást jellemzi. Mária köszöntése minden bizonnyal a békesség szava volt, a Shalom – és

valóban: magát a Békét hozta Erzsébetek házába. Nem kell hát meglepődnünk azon, hogy „feljuggott Erzsébet méhében a magzat” – ezzel mintegy édesanyjának is jelezve, hogy nem akárcik érkeztek most ehhez a házhoz. És ahogyan az angyali üdvözlétkor Mária a Szentlélek küldöttjétől, Gábor angyaltól tudja meg, ismeri meg azt „jelet”, amellyel – akivel – Erzsébetet és Zakariást ajándékozta meg az Úr, úgy most és itt is maga a Szentlélek világosítja meg Erzsébetet. Máriának egy szóval sem kell magyaráznia a helyzetet, sem azt, hogy immár nem egyedül jött látogatóba. Nem kell szavakba öntenie azt, amit igazából pontosan szinte lehetetlen is volna. Ehhez persze az is nagyon kellett, hogy Erzsébet ugyanabban a hitben éljen, ugyanúgy várja a Messiás eljövételét, mint Mária. És az is, hogy ugyanúgy ne legyenek előítéletei, vagy még inkább: „prekonceptiója” arról, hogy hogyan is „kell” eljönnie a Messiásnak. A szív egyszerűségével elfogadni azt, amit a Szentlélek sugall – ehhez valóban nyitottnak és kicsinek kell lenni, amit nekünk, a mai kor önmaga körül forgó emberének, nagyon is érdemes példaként állandóan elménkbe idézni. A megismételhetetlen szépségű és mélységű Magnificat szavaira figyelve azt is átélhetjük Szűzanyánkkal, hogy mindenért egyedül Istent illeti a dicséret és a dicsőítés, Őt, aki éppen most teljesíti be a Messiási ígéretet. Igen, érezhető, szinte tapintható módon: eljött az idők teljessége – az időtlen, örök Isten belépett az időbe, hogy az időbe zárt embert áttemelje az örökkévalóságba.

A megtestesülést következőket napokban, hónapokban az emberré lett Isten csak oda jut el, ahová Édesanyja megy Vele, hiába Ő a végtelen, a Mindenható, a Teremtő. Napjainkban ugyanígy számít mireánk, amikor el akar jutni másokhoz, mindenkire. Nem arról van szó, most sem, hogy nem tudná máshogy, bármilyen „direkt” módon érvényesíteni az akaratát, terveit. Tudjuk, hogy mindenkire közvetlenül is szól, és mindenkit meghív az üdvösségre – de ahogyan Mária vitte őt magával áldásként, nekünk is hasonlóan kell magunkkal vinni a bennünk élő Jézust...

Fejérdy Tamás

„Bocsásd meg vétkeinket...”

A fájdalmas Szűzanya emléknapiján este Anzelm atya vezetésével a Mi Atyánk e kéréséről illetve az ehhez hozzátartozó „ígéretéről” elmélkedhettünk.

Mindannyiunk tapasztalata, hogy az egyetlen, amit valóban „magunkénak” vallhatunk, azok a bűneink. Ugyanakkor korunkra jellemző, hogy elfelejt(tet)tünk bocsánatot kérni és megbocsátani. Hiányzik az a lelki fegyelmesség, amely segítene bocsánatot kérnünk, amikor felismerjük, hogy a lehetősége(in)khez képest kevesebbet tettünk. Aki „gyakorolja” a bocsánatkérést, tapasztalhatta, hogy ez tartást is ad, viszont a könnyedén odavetett „nem történt semmi” csupán elkendőzi a lényegét, a mélyén gyakran az húzódik meg, hogy az érintett önmagának sem tud megbocsátani, ezért nem kér – és nem is tud adni – bocsánatot.

A posztmodern korra jellemző a túlságosan hangsúlyozott szubjektivitás, a lelki élet területén pedig az úgynevezett kötetlen, saját szavakkal mondott ima. A csendben Isten jelenlétében töltött idő azt a látszatot keltheti, hogy ilyenkor közelebb vagyunk Istenhez, pedig a zúgó-kavargó gondolatok, kérdések és válaszok hada könnyen kiszorítják az egyetlen lényegest. Ilyenkor egyszerű mentőöv lehet a gyakran rossz felhanggal emlegetett, kötött szövegű imák bevetése, ami egyúttal bizonyos életállapotokban az egyetlen lehetőség; pl. súlyos betegségben, szorult helyzetekben nemegyszer szinte előtör az emberből ima. Szem előtt kell tartanunk emellett, hogy az imádságnak objektív értéke van, amely nem az átéltségtől és a hozzákapcsolt érzelmektől függ.

Az Úr imája különleges helyet foglal el az összes imádság között, hiszen ezzel maga a Második Isteni Személy tanította nekünk, hogyan szólítsuk meg az Első Isteni Személyt, és miként működünk együtt a Harmadik Isteni Személlyel, egyben sajátos életprogramot is adva. Nem ismerjük az apostolok reakcióját, amikor a kérésükre válaszul Jézus a Miatyánkot elmondta, de bizonyos, hogy szíven ütötte őket, beléjük vésődött és mindennapos imává vált ez a szöveg, amint arról az evangéliumok tanúskodnak.

Földi zárandokutunkon a kísértések világából a boldogság felé igyekszünk, mivel Isten bűneink ellenére az üdvösségre hívott meg minket, azonban a kettő áthidalásához a vétkek eltörlése, azaz a megváltás szükséges, ami önerőnkől elérhetetlen. Valójában semmink sincs, amit nem kaptunk (1Kor 4, 7.) – a bűneinket kivéve. Amikor megtapasztaljuk a bűnt, annak hatalmát és erejét, megrettenünk tőle és a lélek felkiált. Ez a kiáltás lehet tudatos, amikor imádsággal akarunk védekezni ellene a kísértés idején, de lehet automatikus is. A bűnnel együtt az elkövetése után ránk törő szomorúságot is megismerjük, ami nem más, mint a csalódás, hogy nem azt kaptuk a bűnnel, amit szerettünk volna. Az állandó bűnben élés következménye a fásultság, elveszítjük a nyelvet, amellyel Istent megszólíthatnánk, és mindent

szürkének, boldogtalannak, üresnek érzünk. A következő állomás a kétségbeesés, ennek következtében a türelmetlenség, kiszámíthatatlanság; amikor állandóan őrlődünk azon tudat, hogy nem tudjuk megoldani a helyzetet, és azon akarat között, hogy mégis egyedül akarjuk megoldani. Ilyenkor Isten hiányát éli meg az ember, és aki rendelkezik vallásos tapasztalattal, az felismerheti, hogy mi, pontosabban Ki hiányzik az életéből. Ebből a sötét zsákutcából az Úr imája mutatja meg a kiutat: benne van az ígélet, hogy van megbocsátás, megváltás, mert Isten megbocsát. Amit pedig az apostolok még csak ígéletként kaptak, nem sokkal később Jézus Krisztus be is teljesítette keresztdozatával. Ahhoz, hogy Isten keze el is érjen minket, szükséges, hogy élő kapcsolatunk legyen Jézussal – pl. a szentáldozás útján –, az Atyával – a Mi Atyánkkal is őt szólítjuk meg – és a Szentlélekkel, aki a spirituális tapasztalatokat és az erőt ajándékozta nekünk.

Nem szabad úgy értelmezni a „bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” mondatot úgy, hogy „én megbocsátok, cserébe elvárom, hogy Isten is megbocsásson”, hiszen Istent nem lehet kényszeríteni semmilyen értelemben, hanem inkább fordítva: mivel Isten kifejezte készségét a megbocsátásra, ezért nekünk is igyekeznünk kell ugyanezt cselekednünk embertársainkkal és magunkkal szemben (Vö. Szám 20, 26.).

Isten alázatát és áldozatvállalási készségét legdrámáiban egy ószövetségi jelenet mutatja be az Ábrahámmal történő szövetségkötéssel (Ter 15. fej.), egy asszír szövetségkövetési formula segítségével: mielőtt Isten megjelenik, a kezdeti káoszt jelző és minden élőlény számára egzisztenciális félelmet okozó sötétség áll be, majd Isten *egyoldalú* kötelezettséget vállal a kettévágott áldozati állatok között áthaladva – hűtlenség esetén legyen az ő sorsa olyan, mint azoké –, hiszen Ábrám nem vonult át közöttük.

Ha megvan a lélek részéről a törekvés és az Istenbe vetett bizalom, akkor Isten megbocsát, és ez nyugalommal tölti el az embert, hiszen ráeszmélünk, hogy van megváltás, és ez a megváltás nem a mi esendő tetteink függvénye. A valódi bocsánatkéréskor nem a „jó hírünket” sajnáljuk, hanem hogy elszalasztottunk egy alkalmat arra, hogy bizonyítsuk Krisztushoz tartozásunkat egy cselekedettel, és ez annál súlyosabb, minél inkább észben tartjuk, hogy Isten senkitől sem kér lehetetlent, vagyis olyat, amit a kegyelemmel együttműködve ne tudna teljesíteni. Egy bűnnel nemcsak azt az embertársunkat bántjuk meg, aki ellen elkövettük, hanem egyúttal a Háromszemélyű Egyistent is! Viszont ne feledjük, hogy egy egyszerűnek tűnő – Istennek tetsző – tett is lehet a másik ember számára istentapasztalat.

A bűnnek is van történetisége, ami egyrészt vonatkozik az egyes emberek által elkövetet sajátos bűnökre, valamint arra is, hogy minden kornak megvannak a saját jellemző kísértés típusai. Minél erősebb az erkölcsi hanyatlás, annál gyengébb lesz az egyes ember is: mások

bűne minket is érint, és a mi bűneink is visszahatnak környezetünkre – nem csak arra, akinek esetleg kárt okozunk. Egy idő után – a szomorúság, de még inkább a kétségbeesés fázisában – könnyebb elhinni, hogy nincs remény. Másrészt saját bűneinknek is van története: egyre jobban kiismerhetjük magunkat, mely típusú bűnököt mikor, milyen körülmények között szoktuk leginkább elkövetni. Ez nemcsak megingathat, hanem tanulhatunk

belőle: igyekezni kell kerülni az olyan alkalmakat, helyeket, amelyekről tudjuk, hogy veszélyesek lehetnek számunkra, fel kell továbbá idéznünk, milyen volt, amikor jót tettünk, vagy elkerültük a bűnt. Ahogy a gyakori vétekezés megrögzötté tehet, az egyre gyakoribb helyes döntés megerősíthet a jóban, nem feledve, hogy mindez elsősorban Isten szeretetének és kegyelmének a műve.

MD Molnár Gábor

LITANEUÓ*

Életem nyolcadik nyarán „száműztek” a messi Szabolcsba. Pontosabban Vásárosnamény mellé, Gyüre határába.

- Jön az új kistestvér, nagyfiú vagy már, amúgy sem árt, ha kissé megemberesedsz lenn vidéken! No, hamar beletanultam a falusi módiba! A többi „pulyával” együtt kisebb bandába verődünk és három-négy nap elteltével még a postás se mondta volna meg, hogy egy pesti srác is van a csapatban. Csatangoltam a „nagyfiúkkal” a Tisza partján a regényesben, bújócskázunk a kukoricásban, este pedig alig vártuk a tehének hazaérkezését, s mi is kurjongattunk jó nagyokat:

- Ne te Böskee! Riska hééé!

Kíváncsi félelemmel lestük a bikát, amint teljes méltóságával tűrte csodálatunkat. Aznap szombat volt. Rúgtuk a port az „ucca” végében. Nagyapám közeledett a távolban. Sötét öltöny, fehér ing – kigombolva, amúgy parasztosan, nyakkendő nélkül – és az elmaradhatatlan kalap, mely minden meglett férfi fejének éke volt. Nem szólt. Fülön csípett, s egy szó nélkül, megilletődötten követtem. Szívemben dübörgött a bizonyosság - nem tettem semmi rosszat – itten most valami nagyon komoly dolognak van érkezése. Manyi mamám várt a tornácon. Gyorsan lecsutakolta rólam az önfeledt játék szagát, fehér inget és ünneplő nadrágot adott. Őszülő kontyára kendőt kötni készült mikor megszólalt a harang. Sose voltam még templomban. Az egész falu ott volt. Férfiak eregették a kékes füstöt a templomkertben, az asszonyok bent mormoltak valamit, - „és áldott a Te méhednek gyümölcse...” - mi lurkók össze-össze somolyogtunk, de pissenésünk se, a ruhával együtt a bensőnk is ünneplőbe öltözött. A harsányság szétfoszlatta volna a lemenni készülő nap ibolyaságát.

A harang ismét „hítt”. Alig fértünk be. Egy erős hangú néni elől rázendített: „Lelkem tiszta lánggal ég...”. Követték. Kaszanyéltól kérges tenyerű, cserzett arcú kemény férfiak, kiket rendíthetetlennek hittem, térdre omoltak mikor bejött a pap kezében a Legméltóságossal és az oltárra helyezte.

- „Uram, irgalmazz nekünk! Krisztus, kegyelmezz nekünk!...”

Nekifeszült a gyülekezet az égnek! „...Istennek Szent Anyja, Szüzeknek szent Szüze, könyörögj érettünk!”

Magával sodort a dallam. Szárnyaltam egyre magasabbra, vittem magam a zengetekkel. Hallgattam a csodálatosan fals hangozat. A szépség átalakult egy közös szívdobbanássá, harmóniává lett minden hamisság, a zene fölé emelkedett minden erőnek! Ez már nem ének volt! Lélek a lélekben! Öröm az örömben! Egy közös fertályórában zokogott az élet! „A bűn úr most is, gyötör és foszt is, sír a jó feléd!”

Azon az estén „létánia” után ballagtam szüleim között és mutattam minden hazai gyökérnek: megtanultam keresztet „vetni”.

Több mint harminc év telt el...

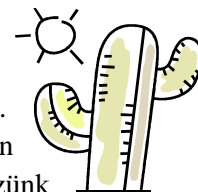
Nagyszüleim már megboldogultak, én kántor lettem, és október minden estéjén igyekszem újra rálelni ama első „létániám” ízére. Jertek, Testvéreim, „...hogyan együtt zenghessük...”: „Rózsafüzér Királynéja, tiszta Szűz!”

Tóth Miklós Zsolt

* gr. könyörgők

Kaktusz tábor

Július 20. és 24. között nyári táborban vett részt Újlak legifjabb kisközössége, név szerint a Kaktuszok. Az Istenmezeje határában lévő kulcsosházban töltött pár nappól egy átlagos nyári tábor egyetlen velejárója sem maradt ki, kirándulásban és eltévedésben, hidegvizes fürdőben és tábortűzben is részünk volt. A legfontosabb persze a vidáman együtt töltött idő közösségformáló ereje, egymás megismerése volt. Bár viszonylag kevesen voltunk, mind remekül éreztük magunkat, bátran bíztatunk hát közösen mindenkit (a 12 éves körüli korosztályban) hogy csatlakozzon hozzánk, jöjjön Kaktusznak. Érdeklődni a +36305167426-os számon Nagy Áronnál lehet.

ISTEN HÁZÁBAN

„Adjátok meg tehát, népek, az Úrnak, adjátok meg az Úrnak a dicséretet és a hódolatot.²⁹ Adjátok meg a tiszteletet az Úr nevének, hozzatok és mutassatok be neki áldozatot, imádjátok az Urat szentélyének udvarán.” (1Krón 16, 28-29)

Kedves Testvérek!

Számunkra is megszívlelendők a Szentírás idézett mondatai, hiszen világosan fejezik ki, miért járunk templomba. Azért, hogy dicsérjük Istent, hódoljunk előtte, tiszteljük a nevét, áldozatot mutassunk be neki, imádjuk Őt - szentélye egész területén.

Mégis előfordul mindennek az ellenkezője, ezért jó, ha újból felidézünk, amit már tudunk, vagy amit tudnunk illene. Hogyan dicsérjük az Istent? Imával, énekszóval, bekapcsolódva a liturgiába – nem pedig beszélgetéssel, forgolódással, zörgéssel, még csak nem is egyéni imádságok mormolásával a közös ünneplés alatt.

Miképpen hódolhatunk Istenünknek? Úgy, hogy teljes odaadással veszünk részt a szentmisében és más szertartásokban: felállunk, ha állni kell, leülünk, ha az következik, s letérdelünk, ha a liturgia menete azt kívánja meg, a Szent előtt. Ha valaki valamilyen okból nem tud letérdelni, akkor elegendő a mély meghajlás az oltár (az Oltáriszentség) felé, de semmiképpen sem méltó a félig térdelő-félig pukedlizó mozdulat.

Tiszteletünket már az öltözködésünk is kifejezi: fedetlen vállakkal, mély dekoltázssal, rövid ruhában-nadrágban nem jövünk templomba. Nem késünk el. Ha mégis megtörtént, akkor feltűnés nélkül foglaljuk el helyünket valamelyik padban, s azonnal bekapcsolódunk az eseményekbe anélkül, hogy

minden ismerőst üdvözlötünk volna. Isten házában Őrá irányítjuk a figyelmünket, nem szerelmesünkre – nem ölelkezünk, nem csókolózunk; kényelmi szempontoknak sem engedünk, pl. nem bújunk ki a cipőnkéből, ha az szorít. Minden gondolatunkkal az Úrra próbálunk figyelni – hátha mondana nekünk valamit.

Áldozatunkat – mindnyájunk nevében - a pap mutatja be, Ő képviseli számunkra Krisztust, személyében és liturgikus cselekedeteiben egyaránt. Ezért hozzá alkalmazkodunk: az ő tempójában imádkozunk, rá figyelünk, nem magunkat toljuk előtérbe. Részünkről a szentmisén való részvétel nem egyéni akció, hanem közösségi tevékenység. Ezért nem állunk a szertartás alatt a templom közepén, mint egy felkiáltójel, és nem is szárnyaljuk túl hangunkkal a többieket – ugyanis nem mi vagyunk a lényeg, hanem Jézus keresztségének megjelenítése, és együtt ünneplése.

Imádjuk Istent, aki teremtő és gondviselő Atya; megváltó és irgalmas Krisztus; vigasztaló és bátorító Szentlélek. Az imádás liturgiája a szentmise, amely a pap bejövételével kezdődik, s kimenetelével ér véget. Azt is jelenti ez, hogy ha méltó módon akarunk részt venni benne, akkor a kezdetén már ott vagyunk, s kivárjuk a végét. Isten oly sokat törődik velünk, olyan szeretettel hajol le hozzánk mindig – kell, hogy legalább vasárnaponként szánjunk rá 1-1 órát, rohanás nélkül.

Igyekezzünk, testvérek, hogy Istent a főparancs szerint tudjuk szeretni: teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes elménkkel, minden erőnkkel!

Jüling Erika

Egy újlaki papszentelés Olaszországban

Bánki Balázs, az újlaki plébánia egykori fiatalja 13 éve él külföldön, egy 50 éve alapított monasztikus szerzetesrendben, a Betlehemről, Mária mennybevételéről és Szt. Brúnóról nevezett közösségben. Szeptember 19-én 30 fős – többségében régi újlaki közösségből é családjából álló – csoport indult a papszentelésre az umbriai Monte Corona monostorába. Velünk volt Varga Péter atya, aki Balázs (ma már **Simeon atya**) hitoktatója volt újlakon. Az ott töltött bő egy napon lehetőségünk volt megismerkedni Simeon közösségével, akik a visszahúzódó, csöndes életük ellenére meglepő vendégszeretettel és nyitottsággal fogadtak minket. Simeon atya papként nem fog plébániai szolgálatot ellátni hiszen közösségük hivatása szerit ő is a világtól elvonulva imával és kétkézi munkával tölti életét. Még kevésbé fog minket szolgálni itt Magyarországon, hiszen stabilitási fogadalmá szerint nem valószínű, hogy valaha hazajön, de mégis az volt a benyomásunk, hogy az ő és testvérei életáldozatának mi is részesei vagyunk.

Egy beszélgetésben az egyik szerzetes így fogalmazta ezt meg: „A monasztikus szerzetes hivatása, hogy koldulja a Szentlelket az Egyház számára.”

Változatok a szeretetre

„Mert Krisztus szeretete sürget minket”, írja Szent Pál a korintusiaknak (Kor 56,14) magyar Bibliánk szerint. „Caritas enim Christi urget nos” fordítja latinra Szent Jeromos Pál idézett szövegét, amely eredetiben így hangzik:

„η ψαρ αγαπη του Χριστου συνεχει ημας” (= *hé gár ágapé tu Khrisztu szünekhei hémász*). A szeretet tehát, amellyel Krisztus szeret bennünket, az eredeti szövegben *ágapé*, a latin fordításban pedig *caritas*. Különös, hogy a három különböző nyelvből való három azonos jelentésű szó egyszerre él a mai magyar keresztények nyelvében, jól megkülönböztethető jelentésekkel. Ami egyfelől helyes és érthető, másfelől azonban zavaró, sőt megtévesztő. Érthető, hiszen ha teljesen azonos értelemben használnánk őket, feleslegesek lennének az idegen szavak. Erős torzítás azonban azt érteni agapén, hogy jól megtömjük a hasunkat (esetleg: csapunk egy nagy bulit) a plébánián, karitazon pedig azt, hogy megszabadulunk a fölösleges használt ruhától, vagy hogy odaadunk egy marék pénzt a karitászoknak, akik azt jó esetben továbbítják a rászorulóknak.

„Az Isten szeretet”, írja Szent János (1Jn 4,16), aki tehát Őbenne hisz, a szeretetben hisz. A szeretet (görögül *ágapé*, latinul *caritas*) kereszténységünk alapvető fogalma, ami pedig a szóhasználatot illeti, az idegen megfelelők a szeretet aktív megélését és kifejtését hangsúlyozzák nyelvünk vendégzavaiként. Azt jelentik, hogy jelenlétemmel, viselkedésemmel, cselekvésemmel az isteni szeretetet fejezem ki embertársam iránt. Emberi szó a magányosnak, pohár víz a szomjazónak, pénz vagy más hasznos dolog a szükségleteit különben fedezni nem tudóknak, ez a karitasz.

Aki tehát keresztény, az ennél fogva „karitászos” is. Hiszem, hogy aki keresztény, megtalálja a szeretet gyakorlására nyíló számtalan alkalmat, vagy legalább is ezek némelyikét. Időnk, pénzünk, energiánk, figyelmünk azonban véges, a szeretet gyakorlásában is jól jöhet olykor egy kis segítség vagy éppen szakértelem. Erre valók a karitasz többnyire önkéntes munkatársai. Hogy összehozzák azt, aki beteglátogatást, felolvasást, szállítást vállal, azzal, akinek erre szüksége van. Hogy ha valamit négy ember tud csak odébb tenni, találjanak mellém még három másikat. És ha éppen anonim pénzbeli segítségről van szó, akkor azt a legjobban rászoruló felé közvetítsek.

Mint az egyházközség képviselőtestülete karitasz-csoportjának tagjai, elsősorban plébániánk hívei körében szeretnénk a szeretet gyakorlását előmozdítani. Kérjük, hogy aki segítséget szenved vagy lát környezetében, és maga nem képes azt enyhíteni, hívja föl rá figyelmünket. Akinek pedig van szabad kapacitása, kapcsolódjon bele tevékenységünkbe, amelyet szeretnénk sokkal elevenebbé és hatékonyabbá tenni.

„Hordozzátok egymás terhét, így teljesítitek Krisztus törvényét. ...Ne fáradjunk bele tenni a jót, mert ha kitartunk, annak idején aratni is fogunk. Amíg tehát időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképpen hittestvéreinkkel.” (Gal 6,2 és 9–10)

a plébánia karitasz csoportjának nevében
Szászovszky József

Biciklis NemHal tábor

Közösségünk immár ötödszörré gyűlt össze nyári táborozni. Idén egyik közösségvezetőnk közösségtársa, Kristóf is csatlakozott hozzánk, hogy segítsen vezetni a csapatot. Így aztán tízen indultunk Újlakról biciklivel augusztus 17-én, hétfőn reggel az öt napos túrára. A legelső naptól féltünk talán a legjobban, mivel már előre tudtuk, hogy 60 km-es távval állunk szemben. Az első akadály, amibe ütköztünk, a fogaskerekű volt, amire a Városmajor nevű megállónál szálltunk fel, két turnusban. Az első csapat zökkenőmentesen meg is érkezett a Városkút nevű megállóig, ám amikor mi - a nagyobb létszámú társaság - jöttünk, csak néhányunk tudott leszállni. A sofőr talán azt hitte, többen nem akarunk, mindenesetre ránk csukta az ajtót, úgyhogy mehettünk a Sváb-hegyig. Ott aztán be is állt egyikünk az ajtóba, és nem mozdult, amíg az összes bringát ki nem pakoltuk, és mindenki le nem szállt a társaságból. Onnan visszatoltuk bringáinkat az előző megállóhoz, és csatlakoztunk a többiekhez. További utunk már nagyjából zökkenőmentes volt. Több helyen is megálltunk pihenni, beszélgetni, felolvasni. Egy katolikus önismereti könyvből dolgoztunk fel részleteket a tábor során, illetve Lázár Ervin egyik művéből. Zsámbékon megtekintettük a román kori templom romjait, amit külön nekünk nyitottak ki néhány percre. Már lemenőben volt a nap, mikor Bajnára értünk, ahol egy rövid aszfaltos útszakasz után rátértünk egy köves útra, szállásunk, Pusztamarót fele, mely egy nemrég épített cserkész Kemping. Az úton már sötétség és hideg fogadott minket, ráadásul végig emelkedett, a végsőkig elfárasztva az addig immár 50 km-t megtett csapatot. Már inkább csak toltuk a biciklit. Este fél 9 körül végre megláttuk Pusztamarót fényeit. Már szinte mozdulni se bírtunk a fáradtságtól, ráadásul nagyon éhesek is voltunk, mert nem számoltunk ilyen kései vacsorával. Néhányan minden erőnket megfeszítve nekikezdtünk a sátorverésnek és a vacsora tűzön való elkészítésének. Kedden pihentünk, majd gyalogosan kirándultunk, akadályversennyel fűszerezve, melyet egy vezetőnk és egy közösségtársunk agyalt ki, ugyanis minden nap fel volt osztva két-két emberre, akik az útvonalon és az ételmezésen kívül minden mást megterveztek. Szerdán azt hittük, jóval rövidebbet megyünk, mint hétfőn, ám a végén kiderült, akkor is 55 km lett a táv. Átmentünk Esztergomon, és ott

megpihenve, páran megnéztük a lovagi játékokat. Esztergomtól Pilisszentkeresztig egy hegyre kellett felmennünk egy hosszú, kanyargós szerpentinén, melynek nagy részén egymástól leszakadva küzdöttük fel magunkat, hol a biciklin, hol tolva azt. Végül csak megérkeztünk a szállásra, és este Pilisszentkereszt kedves plébánosa társaságában vacsorázhattunk. Csütörtökön rövid utunk volt, Pomázon át mentünk Szentendrére, az ottani Pap-sziget nevű kempingbe. Kora délután érkeztünk meg. Az utolsó nap strandolással, kézműveskedéssel és pakolással telt. Végül du. 4 előtt valamivel indulva a bicikliúton elérkeztünk Budapestre. Összességében minden fáradság ellenére nagyon jó tábor volt, ahol jobban megismerhettük egymást, és sok lelki dologról is beszélgethettünk.

Harmat Zita

Újlaki emlékek nyomában (I.)

Erre ő így szólt: „Minden írástudó, aki jártas a mennyek országának tanításában, hasonlít a családatyáéhoz, aki kincseiből újat és régit szed elő.”

/Máté 13,52/

A nagy katasztrófákat – árvizeket, háborúkat és járványokat – leszámítva lakókörnyezetünk és a városkép valószínűleg sohasem változott olyan gyorsan és sokrétűen, mint az utóbbi néhány évtizedben. Így van ez Buda-Újlak estében is. Ma már csak útvonalak, utcák és terek nevei, néhány ódon ház és a templomok őrzik a régi Újlak emlékét. Vajon milyen lehetett egykor mai lakóhelyünk?

„A mai Újlak, a jelenlegi II. és III. kerület egy-egy része a középkori Szent Jakab falva helyén alakult, amely nevét az apostolról nevezett, királyi kápolna jogával felruházott plébániatemplomtól kapta, mert az óbudai királyi vár közelében volt, ahogy azt Nagy Lajos királyunk 1355. évi határjáró oklevele és még tizenhárom hiteles okmány igazolja. Az ősmagyar falu Óbudától délre terjedt - a Királyhegy, majd Határ és most Nagyszombat utcától - az ugyancsak középkori Felhévíz, más nevén a betegápoló Johannita rend által alapított Szent Háromság falva határáig, a mai Kavics utcáig” – olvashatjuk R. Rév Sándor *'Buda-Újlak rövid helytörténete'* című 1973-ban készült, kéziratban fennmaradt írásában.

A Bécsi út az újlaki katolikus plébániatemplommal Az 1890-ben készült felvételen Halász Miklós fűszer- és élelmiszerüzlete látható.

Városrészünk közel 800 éves története folyamán sok változást ért meg. A régi és az új városrész különbségét igazán csak archív felvételek alapján érzékelhetjük.

A Zsigmond tér irányából a képen látható módon nézett ki egykor az Ürömi utca és a Bécsi út találkozási pontja. A két utca találkozásánál ezen a telken még 25-30 évvel ezelőtt egy fás, kis játszótér volt. Helyén modern lakóház áll. A Bécsi utat szegélyező fáktól pedig nem is látszik a templom, csak a tornya emelkedik ki. Az utcakép alaposan megváltozott.

A mai újlaki lakókörnyezet túlszűfolt, jóformán minden talpalatnyi terület mára teljesen beépült. Egy 2009-ben készített fényképen különböző tereptárgyak (lámpaoszlopok, villamosvezetékek) takarják el kilátást. Olyan „tisza fotót” ma már aligha lehetne készíteni, mint 120 évvel ezelőtt.

Az újlaki templom azonban ma is a régi helyén áll. Ami megtart, az megmarad. De amit elődeinktől örököltünk, azt ismerjük-e és meg is tudjuk őrizni, ha nem is évszázadokra, legalább még két-három generáción keresztül?

A mostani összeállítás egy sorozat első írása. Alapvető célja, hogy érdekes és szinte már feledésbe merült momentumokat gyűjtsön össze Újlak történetéről. Abban bízva, hogy akadnak még olyan új és régi kincsek, amelyekről a *Máté evangéliumából* vett idézet is szól.

Dr. Ráday Lóránt

Miserend:Újlaki plébániatemplom:hétköznapokon: 6³⁰ és 18⁰⁰vasárnap: 9⁰⁰, 10³⁰, 18⁰⁰Szent Mihály kápolna: vasárnap 11⁰⁰Szent István kápolna: hétköznapokon: 17³⁰vasárnap 9⁰⁰ és 11⁰⁰**Gyóntatás:** szentmisék előtt, csütörtök este 3/47-1/2 8-ig, vasárnapi és ünnepi misék alatt.**Szentségimádás:** minden csütörtökön és minden hónap első szombatján az esti szentmisék után.**Zsolozsma:** kedd és péntek 7⁰⁰; vasárnap 17³⁰**Gyermekeinkért** ajánljuk fel minden hónap 21-én (a 9-es vagy) az esti 6 órás misét.**Imaest:** minden hónap harmadik hétfőjén az esti szentmise után, kb. 18³⁰-kor.**Plébániánk rendszeres programjai:****Iroda** (Bécsi út 32. ☎: 335-3573): hétfőn és pénteken 10⁰⁰ – 12⁰⁰, kedden, szerdán és csütörtökön 16⁰⁰ – 18⁰⁰.**Karítás:** (Bécsi út 18.): hétfő 17⁰⁰ – 19⁰⁰ **Könyvtár:** vasárnap 9⁰⁰ – 10³⁰ között.**Nyugdíjas klub:** minden kedden 10⁰⁰ órakor a Szent Erzsébet teremben.**Teadélelőtt:** a hónap második vasárnapján a 9⁰⁰ mise után, a Szent Erzsébet hittanteremben.**Kóruspróbák:** kedden és csütörtökön 19⁰⁰–21⁰⁰ a Szent István hittanteremben. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.**2009. október**

„Bátorság! Gyere, téged hív!” (Mt 10,50)

1. Cs.	A Gyermekek Jézusról nevezett Lisieux-i Szent Teréz szűz és egyháztanító	
2. P.	Szent őrzőangyalok	
4. V.	ÉVKÖZI 27. VASÁRNAP	- III. zsoltárhét
7. Sze.	Rózsafüzér Királynéja	
8. Cs.	Magyarok Nagyasszonya	
11. V.	ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP	- IV. zsoltárhét
15. Cs.	Avilai Szent Teréz szűz és egyháztanító	
17. Szo.	Antiochiai Szent Ignác püspök és vértanú	
18. V.	ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP, Missziós vasárnap	- I. zsoltárhét
23. P.	Kapisztrán Szent János áldozópap	
25. V.	ÉVKÖZI 30. VASÁRNAP	- II. zsoltárhét
28. Sze.	Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok	

Hírek

Őszi túrára hívjuk régi és új újlaki kiránduló társainkat. A **kirándulás** kiváló alkalom, hogy közelebb kerüljünk a természethez is... Találkozunk **október 17-én** a Szépvölgyi úti HÉV megállóban. Csillaghegyről a Rókahegyen át közelítjük meg az egyesek által már tavasszal megjárt Nagy-Kevélyt. Készüljünk némi kapaszkodásra és pompás kilátásra. Érkezés délután 4 óra tájban, étkezés egymás tarisznyájából.

Szeretnénk időben közhírré tenni, hogy hagyományos műsoros **jótekonysági estünket** („Pozsgai-est” az öregek karácsonyi megajándékozására) **november 14.**, szombat estére tervezzük. Fiataljainkat és hajdanvolt fiataljainkat egyaránt kérjük, komoly és derűs műsorszámokkal tegyék színessé az estét, és fellépési szándékukat mielőbb jelezzék Németh Anikónak, Szaszovszky Józsefnek vagy Sönfeld Mátyásnak. A potenciális közönséget pedig arra kérjük, tartsa fenn naptárában ezt az estét a plébániai műsor megtekintésére.

Az Újlaki Sárlos Boldogasszony Kórus tagfelvételt hirdet!

Szeretettel várunk minden kedves énekelni vágyót kortól, nemtől, kottaolvasástól függetlenül, aki szeretne tagja lenni egy olyan közösségnek, mely az együtténeklés örömét tekinti a legfontosabbnak. ☺
Jelentkezni lehet:

minden kedden és csütörtökön 19.00 órától a Szent István hittanteremben (Felhévizi út 2. zöld kapu)

Családi események

Szeptember 3-án megszületett Bóné Gergely és Semsey Veronika 5. gyermeke, Levente

A keresztség szentségében részesült:

Szeptember 12-én, Tóth Deme Bulcsú, szeptember 19-én Fehér András, szeptember 20-án Fejérdy Lola Viola és Mráz Hanna

Örök hűséget esküdtek egymással:

Szeptember 9-én Ács László és Papanek Zsuzsanna, szeptember 19-én Németh Balázs és Gyarmathy Dóra, szeptember 25-én Detvay Gergely és Szili Piroska, szeptember 26-án Lengyel László és Stocker Mária, Kuti Zsolt és Kabai Éva

Halottaink:

Rimágel Józsefné (70), Murai Györgyné (62), Babay Árpád (64), Ollram Attila (56)

Újlaki Hangok az Újlaki Katolikus Plébánia lapja, megjelenik havonta. **Kiadja:** Újlaki Sárlos Boldogasszony Plébánia, 1023 Budapest, Bécsi út 32. **Felelős szerkesztő:** Dr. Beran Ferenc plébános, cikkeket-híreket az ujlakiplebanos@gmail.com címre, vagy a Felhévizi úti postaládába várjuk, **lapzártá:** minden hónap 20-a.